

години бяха години на черковното движение, а във вестниците се описваше борбата с Патриаршията и коварството на фанариотите⁵. Захари Стоянов допълва обстановката: „Една вечер намерих върху масата в читалището, между другите вестници и един сгънат лист, в началото на който стоеше: „Братя българи!... За нас не остава нищо, братия българи, освен да въстанем с оръжие в ръка против нашите петвековни мъчители... На оръжие братия! Смърт на тиранина!“ и пр... На края на листа имаше изобразен лев, който тъпчеше в краката си турския полумесец“⁶. Чрез читалището генералното руско консулство в града получава издавания от Л. Каравелов в Букурещ забранен от властите в. „Свобода“, „Независимост“, спомените на Панайот Хитов „Моето пътуване по Стара планина“, както и в. „Знаме“⁷.

Значителна новост предлага на своите съграждани читалището - тук те могат да се абонират за всички излизаци в Цариград вестници и списания, както и за „Периодическо списание“ на Българското книжовно дружество в Браила и сп. „Училище“, издавано от Ил. Блъсков в Букурещ и Русе. Абонаментът на периодика е и важно приходно перо в бюджета на самоиздържащата се институция - на всеки 15 броя, редакцията отпуска по един безплатен за читалището. От тях Н. Обретенов изпраща на учениците в Табор и на брат си Ангел - на заточение в Акия. Чрез читалището абонамента си получава руският консул Алексей Сученков, гръкът Никола Станопуло, синът на белгийския консул Мариам Кличан внесъл 51,10 гр. за в. „Македония“⁸.

Първите писма, които липсват в копирната книга на читалището, са до редакциите на вестниците „Македония“, „Право“ и „Турция“ в Цариград. Датата на изпращането им - 26 ноември 1869 г. - е уточнена по Касовата книга⁹. Информация за тях се намира във входящия дневник на в. „Македония“, където е вписано: „Русе, 7 декември 1869 г. Молят ни да прашаеме всичките листове на настоятелството на българското читалище в тойзи град, а тий да ги раздават на спомоществувателите“¹⁰. Отново чрез дневника на вестника и по писмо № 16 от 12 януари 1870 г. в копирната книга е възстановено и второто писмо: „Русе 15 декември 1869 г. „Тукашното читалищно настоятелство благодари, загдето му пратихме на право листете, според както бяха писали по-напред. Приключават още и имената на спомоществувателите за тази година“¹¹.

Петко Р. Славейков започва да издава в. „Македония“ в края на 1866 г. Отпечатани са шест годишнини, до спирането му на 25 юли 1872 г. Това е българският вестник с най-висок тираж - има около 3600 абонати. Той е изключително популярен, най-разпространяваният и следователно най-четеният вестник през Възраждането¹². Славейков издава и специализирана периодика - първото бъл-